

Nyírség és Érmellék integrált gazdaságfejlesztési programja

2014

■ Bevezetés

A Nyírség és Érmellék összehangolt fejlesztése nem csak egy figyelemkeltő, jól hangzó, hanem egy létfontosságú közpolitikai probléma melynek megoldására különböző szinteken és több szereplős bevonással lehetséges. Viszont, ha feltevődik a kérdés, hogyan is lehet egy ekkora nagy térséget összehangoltan fejleszteni akkor a megfelelő választ az Európai Területi Társulások (angol nevén EGTC) nyújtják. A Nyírség és Érmelléken lévő települések már 2012-ben felismerték ezt a lehetőséget és létrehozták az Európa-kapu Európai Területi Társulást.

Az Európa-kapu EGTC egy önálló jogi személyiséggel rendelkező, nemzetközi társulás. Az EGTC 2012-ben alakult és az elkészült területi elemzéseknek¹ köszönhetően elmondhatóak a következők: területén számos gazdasági és turisztikai lehetőség adódik és az EGTC célja, hogy ezekre az erőforrásokra alapozva a partner önkormányzatokkal, a térségi civil szervezetekkel és a magáncégekkel közösen olyan fejlesztési programokat határozzon meg, amelyek a térség teljes gazdasági és szociális fellendülését biztosítják. A EGTC-nek összesen 36 tagtelepülése van, melyből 20 magyar és 16 román határ mentén működő önkormányzat. Az EGTC teljes lakossága közel 212.000, míg területe 2514,89 Km².

A közös fejlődést alátámasztó elemei a mezőgazdaság, a mezőgazdasági termékek feldolgozó iparának fejlesztése, a megújuló energiákban rejlő potenciál kiaknázása, új munkahelyek teremtése, szociális beruházások, stb. Célunk egy olyan gazdasági régiót létrehozni mely dinamikusan fejlődő és mely képes arra, hogy önfenntartó legyen és vonzó élhetési környezetet nyújtson az itt élőknek. A 2012-es és a 2013-as évek folyamán az Európa-kapu EGTC elkészítette Területi Fejlesztési Stratégiáját. A Stratégia a 36 tagtelepülés, az ott működő civil szervezetek és vállalkozások bevonásával készült. Az elmúlt két évben a partnerek létrehoztak egy Civil Klasztert és egy Mezőgazdasági Munkacsoportot. A két partnerség, mely jelenleg még nem öltött intézményi formát, alapjai a tervezett

¹ Az Európa-kapu EGTC (vagy ETT-Európai Területi Társulás) saját Integrált Fejlesztési Konceptióval rendelkezik mely a 36 települési adatokra, helyzetelemzésre alapszik, viszont figyelembe veszi az Integrált Területi Beavatkozásokra vonatkozó módszertant is.

fejlesztéseknek, hiszen a mezőgazdasági cégek és civil szervezetek részvétele fontos elemei a tervezett határon átnyúló fejlesztési terveknek.

Fejlesztési cél

Integrált pályázatunk célja Nyírségi és az Érmelléki vidéki gazdaság támogatása, új feldolgozó létesítmények létrehozásával, munkahelyteremtéssel, a KKV-k bevonásával és a térségi civil, magán és közintézmények partnerségével.

Az integrált pályázat indoklása:

Az EGTC területén összesen megközelítőleg 212.000 fő él. A munkanélküliségi ráta magas és az itt élők többségének jövedelme pedig alacsony összehasonlítván az ország más fejlettebb térségeivel. Egy másik jellemző gond, hogy a meglévő termékek nem alkotnak egy saját „brand-et”, a kistermelők nem tudják a mezőgazdasági termékeket feldolgozni, ha pedig igen, akkor az elkészül termékeknek nincs egy közös promóciója, nem tudnak kitörni a térségi termékek az országos vagy akár a nemzetközi piacra sem.

■ **Problémák, kihívások:**

- rendkívül magas munkanélküliség
- társadalmi kirekesztés
- folyamatosan növekvő migráció
- fejletlen infrastruktúra

Pályázati javaslatunk 4 határ menti megyét érint, a megyékben összesen 2.029.919 lakos (KSH 2013) él. A munkanélküliség magas rátája a lentebbi felsorolásban látható:

A térségben számos gyümölcs, zöldség termelő van és ismert az akácméz, pálinka és a jó minőségű hajdúsági kolbászok is. A „piacok” hiánya és a mezőgazdasági termelők alacsony jövedelem szintje olyan komplex beavatkozást igényel melyeket térségi szinten, közösen lehet megvalósítani. Célunk visszaállítani és/vagy fejleszteni a térségben az állattartást és létrehozni egy olyan feldolgozó üzemet mely országos és nemzetközi téren is meg tud jelenni egy térségi „brand” formájában.

Pályázatunk egyik fő célja az állatnevelés visszahozása és ösztönzése a célterületen, mely középtávon hozzájárulna a munkanélküliek számának csökkentéséhez és a mezőgazdaságban dolgozók jövedelmének növekedéséhez.

A térség legnagyobb problémája a munkanélküliség és a fiatalok elvándorlása. Az állattartás új lehetőség a térség fejlődésére és előmozdítja a termelést. A projekt hozzájárul a mezőgazdasági termelésben, feldolgozásban tevékenykedő KKV-k fejlődéséhez is és a mezőgazdasági önfoglalkoztatáshoz is.

A projekt általános célja: a térségi munkanélküliség csökkentése és az agrárium fejlődése a 2014-2020-s időszakban annak érdekében, hogy a térségben lakosok életminősége javuljon. Projektünk célja, hogy kiaknázzuk az állattenyésztésben rejlő lehetőségeket, a foglalkoztatás növelése új munkalehetőségek teremtésével határon átnyúló know-how szolgáltatásával, új feldolgozó és termelő infrastruktúra fejlesztése és egy közös márka kialakítása és az elérhetőség javítása a régióban.

A projekt specifikus célkitűzései:

- fejleszteni az állattenyésztés folyamatának és a termelésének gazdasági infrastruktúráját és egy közös feldolgozási folyamat kidolgozása
- közös marketing rendszer kialakítása a fenntartható állattenyésztésért és közös termékek és szolgáltatások népszerűsítése
- egy közös platform létrehozása az állattenyésztésben résztvevő emberek számára mentori/oktatási rendszer kialakítása mellett

Integrált projektelemek:

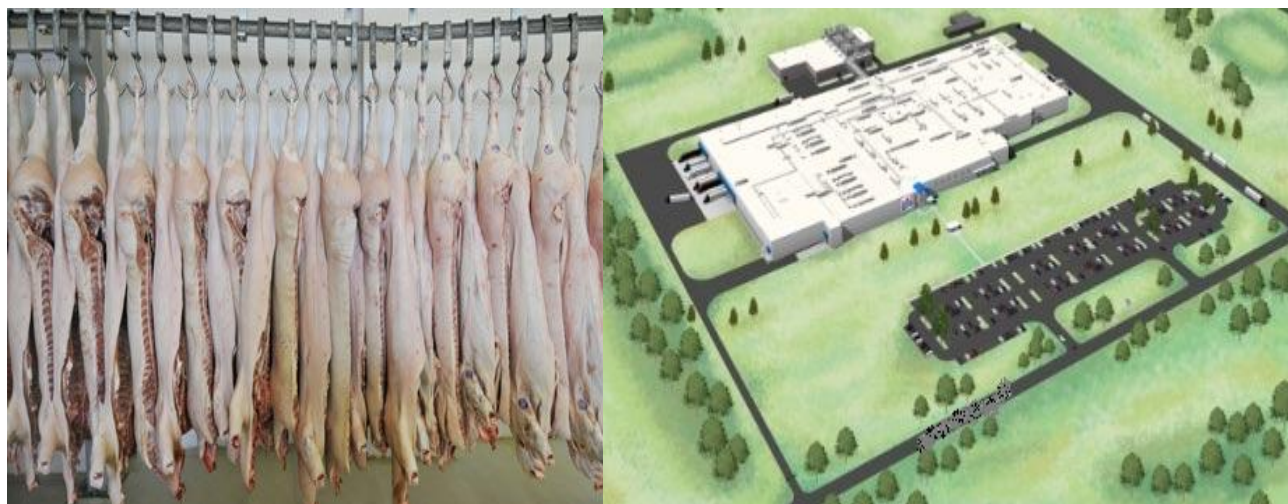
1. Térségi vágóhid létesítése
2. Húsfeldolgozó üzem létesítése
3. Energetikai központ-biomassza üzem létrehozása
4. Zöldség és gyümölcs feldolgozó üzem létrehozása

Pályázati javaslatunk illeszkedik az Európa 2020 Stratégiájához, hiszen projektelemeink elősegítik a térségi gazdasági intelligens növekedését, mely fenntartható és inkluzív módon biztosítja a térségben élők megmaradását, csökkentvén a fiatalok elvándorlását is. Tehát projektünk által növekszik a foglalkoztatottság és a termelékenység és erősödik a társadalmi kohézió. Pályázatunk hozzájárul az EU 2020 mindegyik öt nagyszabású céljához, hiszen a foglalkoztatás, az oktatás, a társadalmi befogadás és az energetikai témák felismerhetőek az általunk javasolt integrált projekt elemekben is. Javaslatunk illeszkedik Hajdú-Bihar Megye Fejlesztési 2. Számú prioritásához is, hiszen ott is megjelenik az a cél, hogy a 2014-2020-s időszakban „mezőgazdasági komplex beruházásokra” is szükség van.

Projektelemek bemutatása:

■ **Térségi vágóhíd és húsfeldolgozó üzem létrehozása**

A térségi vágóhíd és húsfeldolgozó üzem nem csak a térségben élőknek jelent új megélhetőségi lehetőséget, új jövedelemforrást, hanem hozzájárul az új termékek, a hungarikum jellegű hústermékek előállításához is. Célunk a mangalica, mint egyetlen magyar őshonos sertésfajta „népszerűsítése”. A mangalicából készült termékeket szeretnénk nem csak a térségben, hanem teljes Magyarország területén árusítani és középtávon célunk a nemzetközi piacokon is megjelenni, mint hungarikum termék mely magyar földön nevelt mangalicából készül. Ezért a húsfeldolgozó fontos eleme a **mangalica üzem**.

1. Illusztráció a Húsfeldolgozó és Vágóhíd létesítményekről

A húsfeldolgozó nem csak mangalica húst dolgoz majd fel, fontos elemet képezi a feldolgozásnak a szarvasmarha, vad és sertés hús feldolgozása is, piacra juttatása. A vágóhíd az Európa-kapu térségében került megépítésre, míg a hatékony működés érdekében létrehozunk vágópontokat, ahol a helyi gazdák, állattenyésztők le tudják majd adni az állatokat és ott helyben történik majd az állatok levágása és onnan lesz szállítás a vágóhídra. Évente **300-400.000 nagy állat** vágására szeretnénk a vágóhidat kialakítani, ennek köszönhetően várható, hogy az állattartók száma nagymértékben növekedni fog. Ezzel az állattartó térségi KKV-k megerősödnek és új munkahelyeket is tudnak biztosítani a térségben élőknek. A húsfeldolgozó és a vágóhíd mint innovációs elem is megjelenik, hiszen egy olyan példamutató, követendő komplex agrárfejlesztést hajtunk végre, mely más agrár térségekben is megvalósítható.

A Debreceni Agrártudományi Egyetemmel megkötött megállapodásunk értelmében, melyet 2014.08.27-n írtak alá a közeljövőben, Nyíradonyban megnyitja kapuit a **Kelet-magyarországi Vidék és Területfejlesztési Kutatóközpont**. Ennek értelmében elmondható, hogy pályázati kezdeményezésünk innovációs, oktatási és tudományos elemei is teljes mértékben indokoltak, hiszem a Kutatóközpont aktívan részt vesz majd az Európa-kapu térségi agrárium fejlesztésében és az ehhez kapcsolódó szakmai elemek kidolgozásában, megvalósításában is.

A pályázat várható eredményei:

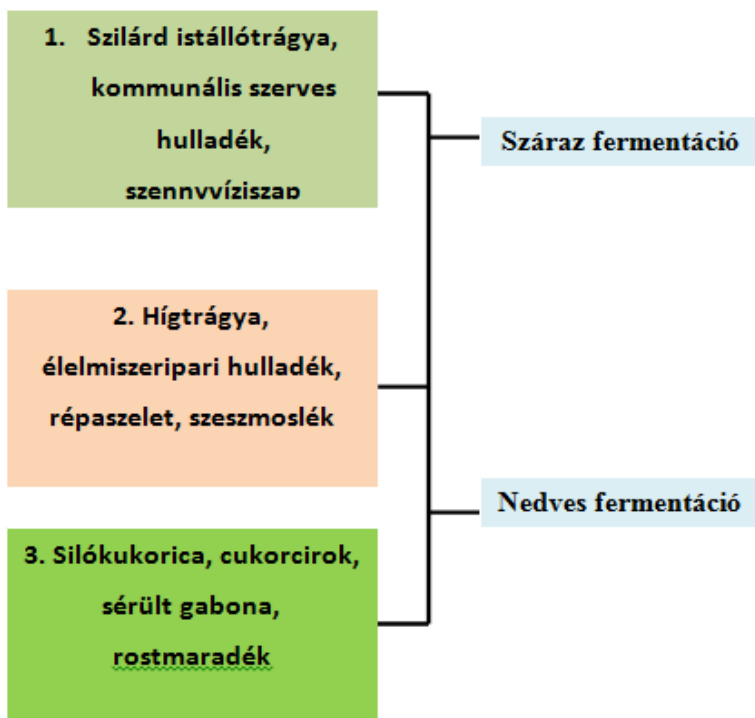
- Output indikátorok:
- A támogatott új vállalkozások száma: 50 (célérték)
- 5 infrastrukturális fejlesztés:
 - 1 vágóhíd
 - 4 vágópont: a Nyírségben és Érmelléken
- Közös rendezvényeken való részvétel: 350 fő
- Közös marketing terv létrehozása

■ **Eredményindikátorok:**

- Újonnan létrehozott munkahelyek száma: kb.110-120 fő
- a gazdasági fejlődésben érintett lakosság: 2 029 919
- A befektetések egy integrált mezőgazdasági programban új lehetőségeket nyújtanak a családok és cégek számára extra jövedelemszerzésre.
- A projekt hozzájárul a mezőgazdasági és állattenyésztési területen dolgozó KKV-k fejlődéséhez valamint növeli az önfoglalkoztatást.
- Az állattenyésztés új megoldást nyújthat az egész térségnek, továbbá gazdasági fejlődését. Összefoglalva egy komplex beavatkozás nyújthat megoldást a problémákra.

■ **Energetikai központ-biomassza üzem létrehozása**

A biomassza üzem létrehozása fenntarthatja és támogatja a meglévő infrastruktúrák hő szükségletét és egyben hozzájárul a meglévő mezőgazdasági hulladékok hatékony hasznosításához is. Mivel az állatlétszám a térségben nagyszámú lesz így biztosított az üzem folyamatos működése.

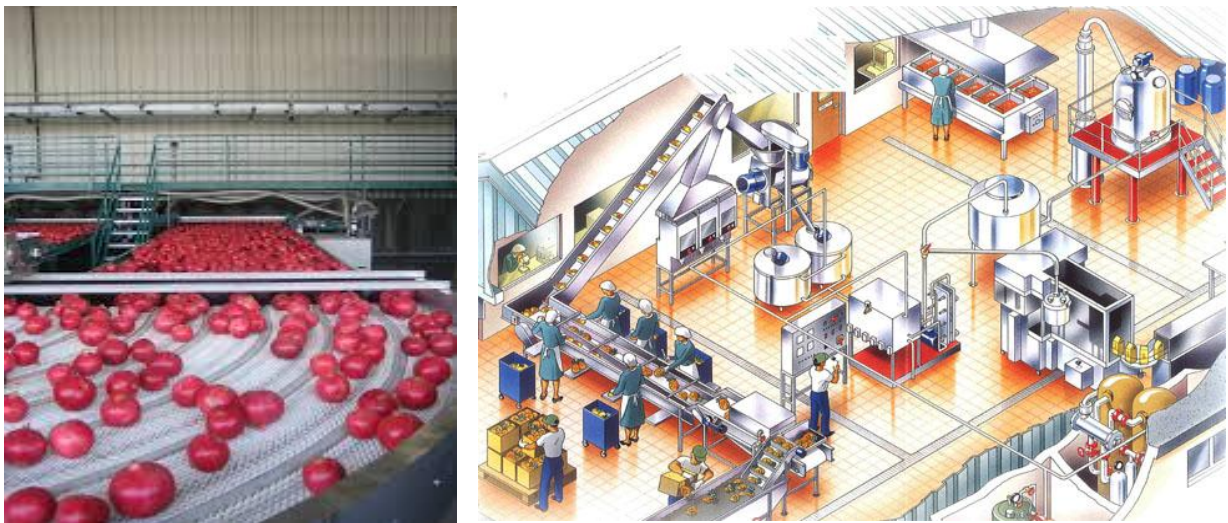

2.Illusztráció a Biomassza Üzem működéséről

Figyelembe véve a rendelkezésre álló anyagokat a Biomassza Üzem előnyben részesíti majd a száraz fermentációs folyamatot, hiszen így a hő előállítása nem igényel nagy beruházást. Ezzel párhuzamosan, ha szükséges lesz akkor a nedves fermentáció folyamatát is alkalmazzuk.

4.Zöldség és gyümölcs feldolgozó üzem létrehozása

A nyírségi és érmelléki gyümölcs- és zöldségtermesztés régmúlt, a termesztés nagy hagyományokkal rendelkezik. Térségünkben számos alma, szilva, barack gyümölcsös található, viszont nagymértékben találhatóak a paprika, uborka, paradicsom, répa, torma, káposzta, karalábé, karfiol, krumpli, stb. termőföldek is. A termelők legnagyobb gondja, hogy nehezen tudják eladni a megtermett gyümölcsöt vagy zöldséget. Nagyon kevés a térségben a feldolgozó üzem, így bonyodalmas a termékek tárolása, eladása megfelelő áron, feldolgozása, stb.

3.Illusztráció Gyümölcs és Zöldség feldolgozó Üzem

Az elkészült termékek és a friss gyümölcs, zöldség is egyaránt használhatóak és remek minőségi áruként tudnának megjelenni a közétkeztetésben. Ami viszont fontos: nem csak ismeret eredetű, jó minőségű zöldség és gyümölcs termékekről beszélünk, hanem az előállítási költségeket is figyelembe kell venni. Ezt azt jelenti, hogy térségi iskoláink, kórházaink, idősek otthona, szociális központjainak jó minőségű gyümölcsöt és zöldséget kaphatnak elérhető áron.

A projekt eredményeinek fenntarthatósága:

A fejlesztési programunka javasolt négy projektelemmel innovatív tevékenységeket tartalmaz, hiszen közvetlenül kínál új lehetőségeket a gazdálkodók, KKV-k és helyi vállalkozások számára. A vágóhíd, húsfeldolgozó, gyümölcs és zöldség feldolgozó üzem pozitív hatással bír, hiszen növekedni fog ezáltal az állattenyésztés és a mezőgazdasági termelés.

■ Javasolt partnerség:

Vezető partner: Európa-kapu EGTC

Projekt partnerek:

- ✓ Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat
- ✓ Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága
- ✓ Debreceni Egyetem, Agrár-és Gazdaságtudományok Centrum

■ Projekt tervezett időtartalma:

A tervezett projekt kezdete: 2015. 04.01.

A projekt tervezett befejezése: 2017. 03.30.

Tervezett időtartam: 24 hónap

**NYÍRSÉG ÉS ÉRMELLÉK INTEGRÁRT AGRÁRFEJLESZTÉS
-TERVEZETT KÖLTSÉGVETÉS-**

Költségek megnevezése	Db.	Egységár EUR	Teljes ár EUR	Teljes ár HUF (1 Eur=310 Huf)
Construction of abattoir with renewable energy using / vágóhíd építése	1	19 080 000	19 080 000	5914800000
Equipments in connection with abattoir / vágóhídhoz kapcsolódó berendezések, eszközök	1	2 450 000	2 450 000	759500000
Construction of cutting points / vágópontok építése	4	525 000	2100000	651000000
Equipments in connection with cutting points / vágóhídhoz kapcsolódó berendezések, eszközök	4	650 000	2600000	806000000
Means for transport of meat (trucks)/Szállítási eszközök (teherautók)	12	98000	1176000	364560000
Construction of meat processing factory with renewable energy using / Húsfeldolgozó üzem építése	1	7600000	7600000	2356000000
Equipments in meat processing factory with renewable energy using/Húsfeldolgozó üzemhez kapcsolódó berendezések, eszközök	1	2850000	2850000	883500000
Construction of Energy center and Biomass utilisation point / Energia és biomassza központ építése	1	1750000	1750000	542500000

Equipments in Energy center and Biomass utilisation point/Energia és biomassza központhoz kapcsolódó berendezések, eszközök	1	1650000	1650000	511500000
Construction of greenhouses with renewable energy using/Üvegházak építése	10	145000	1450000	449500000
Equipments in greenhouses/Eszközök az üvegházakhoz	10	48000	480000	148800000
Construction of Horticultural and Fruit processing point/Gyümölcs és zöldségfeldolgozó pont	1	478000	478000	148180000
Equipments in Horticultural and Fruit processing point	1	578000	578000	179180000
Összesen:			60 141 400,00 EUR	15 583 514 000,00 Ft

